

BKv 89.

A Be. 412. § (1) bekezdése alapján elrendelt nyomozás határideje - a Be. 176. § (1) bekezdésének első mondatában meghatározott - legfeljebb 2 hónap, amit a nyomozást elrendelő bíróság állapít meg.

A határidő meghosszabbítására az ügyész tesz indítványt a bíróságnak.

A határidő meghosszabbításáról a bíróság - ésszerű időtartam meghatározásával - dönt.

1. A Be. 412. § (1) bekezdése szerint eljáró bíróság, ha a perújítás megengedhetőségében való döntéshez szükséges, az indítványozó által megjelölt bizonyítási eszközök felkutatása érdekében nyomozást rendel el, és az iratokat megküldi az ügyésznek. A nyomozásra a IX. Fejezet rendelkezései a perújítási eljárás jellegének megfelelően irányadók.

A Be. kifejezetten nem rendelkezik arról, hogy a bíróságnak a nyomozás elvégzésére kell-e, és ha igen milyen tartamú határidőt tűzni. Szintén nem rendelkezik a határidő meghosszabbításáról, illetve annak jogosultjáról.

a) A Be. 412. § (1) bekezdése szerinti nyomozás elrendelése a perújítás megengedhetősége kérdésében döntésre jogosult bíróság hatásköre. Eljárása tehát nem tartozik a nyomozásra és a nyomozási bíróra vonatkozó szabályozás alá.

A nyomozást elrendelő döntés meghozatala, benne a határidőtűzés szükségességének, jogosultjának kérdése pedig nem tartozik a Be. VI. Fejezete (Az eljárási cselekményekre vonatkozó rendelkezések) és VII. Fejezete (A bizonyítás) szerinti szabályozás alá.

b) A Be. 412. § (1) bekezdése alapján elrendelt nyomozás valójában nem a Be. IX. Fejezete szerinti eljárás, hanem csupán a IX. Fejezet szerinti egyes eljárási (nyomozási) cselekmények elvégzése. Rendeltetése nem az ügyész vádemelés tárgyában való, hanem a bíróság perújítás megengedhetősége tárgyában való döntésének előkészítése.

Elrendelése és elvégzése nem a IX. Fejezet szabályozása mögött meghúzódó legalitás (minden bűncselekmény miatt eljárásnak kell indulnia), vagy officialitás (az eljárást az arra hivatott szervek hivatalból kötelesek megindítani és folytatni) elvén alapul, hanem a bíróság mérlegelésén.

Nem nyomozást kell lefolytatni, tényállást felderíteni, hanem meghatározott körben és célból (bizonyítási eszközök felkutatása érdekében) nyomozási cselekményt elvégezni. Az ügy nem kerül nyomozás szakaszába, hanem marad perújítási, ekként bírósági szakaszban.

A Be. 412. § (1) bekezdése - hasonlóan a 268. § (1) és 499. § (2) bekezdéséhez - azt biztosítja a bíróság számára, hogy saját döntése előkészítése érdekében nyomozási cselekményt is igénybe vegyen.

3. A Be. alapján a bíróság rendeli el a nyomozást, erről tehát már dönteni nem kell. A Be. III. Fejezete (Az ügyész) és IV. Fejezete (A nyomozóhatóság) azonban nem szól a bíróság által elrendelt nyomozás esetéről.

A Be. 28. § (3) bekezdése alapján az ügyész a vádemelés feltételeinek megállapítása végett nyomozást végeztet vagy nyomoz. A Be. 35. § (1) bekezdése szerint a nyomozóhatóság a nyomozást az ügyész rendelkezése alapján vagy önállóan végzi. A Be. 412. § (1) bekezdése mindezzel szabályozza, hogy a nyomozást elrendelő bíróság egyben az iratokat megküldi az ügyésznek.

Következésképpen az ügyész az, aki a bíróság határozata alapján közvetlenül rendelkezik a nyomozóhatóság felé a nyomozás, illetve nyomozási cselekmény elvégzéséről. Megjegyzendő, hogy ugyanez a helyzet akkor is, ha magánvádas, vagy pótmagánvádas alapügy vonatkozásában történik a Be. 412. § (2) bekezdése szerinti nyomozás elrendelése.

Az iratok ügyésznek megküldését előíró rendelkezésből következően az iratokat az ügyész (és nem pedig a nyomozást ténylegesen elvégző hatóság) küldi vissza a bíróságnak.

4. A Be. 64. § (1) bekezdése alapján az eljárási cselekmény teljesítésére nyitvaálló időtartamot (határidő) a törvény határozza meg, és a törvény alapján a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozóhatóság állapítja meg.

Értelemszerű, hogy a nyomozást elrendelő jogosultsága kell legyen a nyomozás határidejének megállapítása és annak meghosszabbítása. Határidő tűzéséről azonban - szemben a Be. 268. § (1) és 499. § (2) bekezdésével - a Be. 412. § (1) bekezdése nem rendelkezik.

Ehhez képest - figyelemmel a Be. 412. § (1) bekezdés második mondatára és 64. § (1) bekezdésére - a Be. 176. § (1) bekezdésének első mondata alapul veendő. Tehát a Be. 412. § (1)

bekezdése alapján elrendelt nyomozás teljesítésének határideje 2 hónap, amit az elrendelő határozatban meg kell állapítani.

A meghosszabbításra szintén a bíróság jogosult. E körben azonban figyelemmel kell lenni arra, hogy ilyen nyomozás feladata nyilvánvalóan szűkebb terjedelmű, mint a Be. 164. § (2) bekezdése szerinti tevékenység. Ezért nem lehet általánosan irányadóként venni a Be. 176. § (1) bekezdésének további, s különösen nem a 176. § (2) bekezdésének rendelkezését. A bíróságnak joga és kötelessége is, hogy ésszerű határok között tartsa a határidő meghosszabbításának tartamát.

A határidő meghosszabbítására - a Be. 412. § (1) bekezdésének az iratok ügyésznek megküldését előíró rendelkezéséből következően, illetve figyelemmel a 28. § (7) bekezdés zárófordulatára - az ügyész tesz indítványt a bíróságnak.

Budapest, 2010. október 25.

Dr. Kónya István s.k.
kollégiumvezető

Dr. Márki Zoltán s.k.
a kollégium jegyzője